Թ. ՏՂԱՐԻ 2519 ԹՈՒԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 12 ՊԱՐԳԱՅԻ 1384 — 17 ՅՈՒՆԻՍ 1892 — 5 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1309 — ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԼՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

دریعلیه غلطه اره‌سنده اره‌ولك غزته‌سی ادارهسنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐԻՀ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դրամով	150
» » Վեցամեայ	»	75
» » Եռամսեայ	»	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան	»	56
» » Վեցամեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տարբերակ Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գնահատաց թղթատարի ծանրագինը	Դրամ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն չեն տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17/29 ՅՈՒՆԻՍ 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸ

ՎԻՃԱԿ ԱԶԳ. ԶԱՐԳԱՑԱՆԱՑ

Ամանային ամիսք յարմարագոյն ժամանակն են մեր ազգային վարժարանաց վիճակին վրայ խօսելու. որովհետեւ այս ամսոյ մէջ անոնց քննութիւնք և ամփոփումներ հանդէսք կը կատարին։ Քննութեանց քիչ մարդ կերթայ։ այն քիչէն ալ սակաւագոյնք ճշմարիտ վիճակին տեղեկանալու աշխատութիւնը կը ստանձնեն։ բայց մրցանակաբաշխութեան կամ պարգեւաբաշխութեան հանդէսներուն մէջ, ծնողաց եւ պարագայից բանմութեան առջեւ փայլուն վիճակ մը կը ծանուցուի։ Այս ամենայն չարգիլեր որ իրերը ճան իրենց վիճակին մէջ, և հակառակ ամենէն լաւատես ճառերու և տեղեկագրերու, տարւոյն մնացեալ տասն և մէկ ամիսներուն մէջ դժգոհութիւն միայն կը լսուի ազգային վարժարանաց վիճակին վրայ։

Ի բաց առեալ մի քանի վարժարաններ, որք մասնաւորապէս նպաստաւոր միջավայրերու ազդեցութիւնը կը կրեն, թաղային վարժարանաց մեծամասնութիւնն աւելի քան երբեք ամուլ կը մընայ, սկսեալ անոնցմէ որք 3—400 աշակերտ և աշակերտուհի ունին, մինչեւ Վոսփորեան գիւղային վարժարաններն որք քանի մը տասնեակներ միայն կրթելու սահմանեալ են։ Ուսուցչական մարմինք չի զարգանար։ ուսուցման մեթոդք չեն բարւոքիր։ տղայք առաջուընէ աւելի բան չեն սորվիր։ «ընթացաւարտներուն» խեղճութիւնն այն տեսն միայն երեւան կ'ելնէ դուրսէն դիտողներուն համար, երբ Ներկայեան Կեդրոնական Վարժարան, և մինչեւ իսկ Ա. կարգն ընդունելու անկարող դառնուն։ Թո՛ղ ուսման խնդիրն, ընդհանուր բարեկարգութիւնն եւս անդրոշացուցիչ է շատ անդամ, և դպրոցներ կը մնանէք, մեծ թէ փոքր, ուր մաքրութիւնն աչքի զարնող, մինչեւ իսկ քմի զարնող, թերութիւններ կը ներկայացնէ։ Ակնոցի դարնող անկարգութիւններն ալ բարեկրթութեան ցաւալի պակասութիւն մը կը ցուցնեն։ Ուրեք ուրեք այնքան փոյթ չի տարուիր մաքրութեան որ տղայոց առողջութիւնն յայտնապէս ի վտանգի կը դանուի։ Այնպիսի վարժարաններու համար կըրնանք ըսել որ եթէ աշակերտաց առողջութիւնը կը խանգարի, ո՛չ այնքան իրենց միաքն ուսմամբ ծանրաբեռնելուն համար է, որքան դպրոցի կառավարութեան մէջ առողջութեան տարրական պայմաններուն փոյթ չտարուելուն համար։

Եւ տակայն դրամներ կը վատնուին, և հարցնող մնտռող չկայ թէ ո՛ւր կ'երթան, ինչ արդիւնք կուտան այս դրամներ որք դիւրաւ չեն հայթայթուիր սակայն։ Եկեղեցիները կը զբաղուին ի սէր վարժարանաց կալուածներ կը շինուին և շատ անդամ դժուարաւ կը վարձուին։ ի սէր վարժարանաց։ Ծնողք շաբաթականներ կը վճարեն։ Ամեն թաղային վարժարան 30, 40, 60, 70 լիրա ամսական ծախք կ'ընէ։ բայց աղչիք տարիներով յառաջ ինչ որ կը սորվէին, նոյն հազիւ կը սորվին, և ո՛վ չի գիտեր թէ տարիներով յառաջ անոնց սորված այս աւուր ուսմնական և ընկերական պէտքերուն չի համապատասխաներ։ Անկէ ի վեր մեր շուրջ իմացական շարժումներ երեւան եկած են։ Դարձի և հայրենակից ազգեր յառաջդիմութիւններ ըրած են։ Այլ և այլ կարգի պետական վարժարաններ, ամեն ազգէ հպատակաց առջեւ բացուած, նորանոր ասպարէզներու մէջ զարգանալու միջոցներ ընծայած են ընկի երիտասարդութեան, բայց միանգամայն խստացուցած են քննութեան և մրցման պայմանները։ Նոյն թերի և անգործնական ուսումը չափագիտութեան մէջ, նոյն թերի օսմաներէնն ու ֆրանսերէնն, որ քանի մը չի ծառայեր այս թաղային վարժարանաց աշակերտներու մեծագոյն մասին համար, ո՛չ նամակ մը գրելու, ո՛չ խօսակցելու, ո՛չ իսկ գիրք մը կանոնաւորապէս հասկնալով բան սորվելու։ Նոյն թերի օսմաներէնն որ անոնց կառավարական վարժարաններն ընդունելութիւնը չի դիւրացներ, և առանց մասնաւոր աշխատութեան՝ պաշտօնական կամ դատական գործերու չի համապատասխաներ։ Հայերենի մասին, կարգ մը ուսուցիչ նկարագրութիւններ, բայց ո՛չ իսկ մաքուր աշխարհաբար մը որով 13—14 տարեկան տղայք կարենան միտք մը յայտնել կանոնաւորապէս։ զի նախ միտք, գաղափար չունին, դատարակութեան ընդհանուր թերութեան պատճառաւ որ ընթերցարութեան ճաշակը չէ զարգացուցած, եւ յետոյ, հայերէն աւանդելու հին անբանաւոր մեթոդներու բերմամբ։ Դրաբար, երանի թէ լաւ դրաբար աւանդուէր, բայց վերջին տարիներուն մէջ թաղային ո՛ր վարժարանէն ազէկ դրաբար գիտցող և գրող ընթացաւարտներ ելած են։ Ամենքն ալ թերի և անկատար։

Հարկ է ըսել թէ այս անլուսութեան պատճառն ամեն թաղի ինքն իւր գրաբարն թողուին է կրթական գործին մէջ։ Ամեն թաղ ինքն իրեն կրնայ թողուիլ եկեղեցւոյ մատակարարութեան և աղքատաց խնամածութեան մասին։ որովհետեւ եկեղեցականք և մարդասէր զգացմունք և սովորական պարկեշտութիւն կը բաւեն թաղին եկեղեցին պայծառ պահելու և թաղին աղքատներն հոգալու։ Մասնագիտութիւն մը պէտք չէ թաղային մատակարարութեան այս ճիւղերուն։ Ուրիշ բան է դպրոց մը կառավարել։ Մեր հարց խնդրովը կարող ենք մեր թաղին հոգեւորականներն և աղքատները խնամել պէտք եղածին պէս, բայց մեր հարց խնդիրը չի բաւեր ժամանակին պիտոյից համեմատ ուսմանց ծրագիրը եւ ուսուցման մեթոդներ որոշելու, իրենց արուեստէն հասկցող անձերներ և ուսուցիչներ կարգելու, եւն։ Ասոնց ամբողջութիւնը մասնագիտութիւն մ'է, որ ամեն վաճառականի, ամեն խնամողի, ամեն արհեստաւորի չէ տրուած։ Զենք ըսեր թէ մարդ մը որովհետեւ վաճառական է, արհեստաւոր է, խնամողաց է, ի հարկէ չի հասկնար դպրոցական գործերէ։ Բայց կրթական մասնագիտութիւն անպատճառ չենք կրնար պահանջել այնպիսի անձերէ որք թէեւ շատ պարկեշտ, շատ եկեղեցասէր և մարդասէր, բայց իրենց մտածմանց, ընթերցանց և զբաղմանց առարկայ չեն ըրած ուսումնական եւ մանկավարժական գործերն ու խնդիրներն։ Եւ սակայն Թաղական Խորհուրդք, որոց կը պատկանի թաղային վարժարանաց կառավարութիւնն, ի հարկէ կ'ընտրուին վաճառականաց, սեղանաւորաց և արհեստաւորաց մէջէն։ Թէպէտ Թաղական Խորհուրդներն ալ քիչ շատ ուսեալ թաղեցւոց մէջէն Հոգաբարձութիւններ կը կազմեն դպրոցին վրայ մտնն հսկելու, բայց Հոգաբարձութեանց սառարտաս դիրքն հանդէպ Թաղ. Խորհրդոց, և ձեռնհաս հոգաբարձուաց խումբեր գտնելու դժուարութիւն, որք պարբերաբար իրարու յաջորդեն և համերաշխաբար գործեն, առանց մին միւսին ըրածն աւրելու, և մանաւանդ դպրոցական գործերը տեղային-թաղային ազդեցութիւններէ զերծ կացուցանելու դժուարութիւն այնպէս կ'ընեն որ դպրոցիները խեղճ վիճակի մէջ կը մնան, հակառակ նոյն իսկ կարող Հոգաբարձուներու ընտիր տրամադրութեանց։

Օրինակի համար, դպրոցի տնօրէնը կամ դասատուն, որքան ալ անկարող, թաղականներէն այն ինչ երեւելի անձի մարդն է, անոր պաշտպանութիւնը կը վայելէ. հոգաբարձուները գիտեն, և կամ ձայն չեն հաներ, կամ եթէ հանեն, արդիւնք չունենալը տեսնելով, կը վհատին ու մէկ կողմ կը քաշուին։ Կարելի է նաեւ որ այս տնօրէն կամ այս դասատու իւր գործին մարդն ըլլայ, բայց թաղականներէն այն ինչ Նշանաւոր անձ անոր տեղ ընտրելի մ'ունենայ, զոր տեղաւորել ուզէ։ Թաղականին ընթերը կոտրել չըլլար. տնօրէնը կամ դասատուն կը փոխուին. անոնց հետ մէկտեղ դասագիրքերն ալ կը փոխուին, ի մեծ դժգոհութիւն ծնողաց, ուսման մէթոդներն ալ կը փոխուին, ժամանակի մեծ կորստաց պատճառելով աշակերտաց։ Նուազ յաճախողէպ չեն թաղականաց և հոգաբարձուաց միջեւ «պիւժէի» խնդիրք։ Թաղականը իրենց կէս նպատակի դրած են ըսա վարի քիչ տալ դպրոցին, և պահանջել որ հոգաբարձուք խնայողութեամբ գործեն։ Թաղականք կը դանդաղին հոգաբարձուաց շռայլութենէն։ Հոգաբարձուք կը դանդաղին թէ եկեղեցւոյ պայծառութեան անհրաժեշտ ակորդ գրամներ կը վատնուին աւելորդ ժամկոչներու և զարդերու, կամ հարկ եղածէն աւելի կը արուի որոշեալ պէտքերու, իսկ ամբողջական քանի մը հարիւր ղրուշ կը զլացուցի կարող փաստաբաններ բերելու, կամ այն ինչ բարեսէրներու գործիները գնելու, ծառիցի կամ մասնաւոր դասարանի մը համար։ Այս անձերվ հակառակութեան մէջ, երկու կողմերն ալ կը չափազանցին, ի հարկէ դպրոցին ի վնաս։ Թաղականը դպրոցին ճշմարիտ պէտքը չի տեսներ, յորմէ ապաքէն մեծ բան չի հասնիար, որովհետեւ իւր ըսածոյն հօրմէն մանկ բան չէր տեսած։ Հոգաբարձուն ալ պատասխանատուութիւնը թաղականաց վրայ ձգելու եռանդեան մէջ գործադրելի խնայողութիւնը չի տեսներ։ Եւ մինչ թաղական և հոգաբարձու «կ'առնեն ու կուտան,» անցին դասատուն ժամանակին դասարան չի մտներ, կամ իւր անձնական դէպքերուն պատճառութիւնը կը խառնէ չափագիտական կամ ախաբհագրական այն ինչ ապացոյցներ, եւ կամ իւր հեղինակած դիրքերը քշել կը նայի անկանոն վճարուող տնականաց պակասը խանութպանութեամբ գոցելու համար։

Թաղային վարժարանաց վիճակին այս մնայուն նկարագրութիւն շատ անդամներ եղած է այս սիւնակներու մէջ։ իսկ։ Քան մը փոխուած չէ։ այն ինչ, էգիէնտին այն ինչ էգիէնտիին յաջորդած է թաղականաց, հոգաբարձուաց, կամ ուսուցչաց կարգին մէջ։ Մեր մասին, բնաւ չենք վարանիր հեռացնել թէ մարդերէն աւելի դրութիւնն յանցաւոր է, ի հիմանց խախտած է, և մանաւանդ անհիմն դրութիւն մ'է։ Մեզմէ շատ աւելի լուսաւորեալ ազգեր կրթութիւնը կեդրոնացուցած են կեդրոնական իշխանութեան մը ձեռաց մէջ։ Ոմանք կը կարծեն թէ մեր տիրող կանոնը ու սովորոյթը կը հակառակին այսպիսի կեդրոնացման։ Այդ կարծիքը կ'արժէ որ քննենք յաջորդ յօդուածով մը։ Հոս սակայն միայն բաւ է ըսել թէ կրթական գործոց վրայ մեր ընդհանրապէս սահմանափակ գաղափարներուն և ո՛չ թէ տիրող կանոններուն վերագրելի է չափազանց թաղային և ապակեդրոնացական դրութիւնն, որ մեր թաղային դպրոցներն արդի վիճակին բերած հասուցած է։ Կեդրոնական իշխանութիւն մը կրնայ կազմուիլ կրթական մասնագէտներէ, բայց ամեն թաղի մէջ և ամեն ժամանակ չեն կրնար դտնուիլ կրթական մասնագէտներ։ Այն ազգաց մէջ իսկ ուր կրթական գործերը տեղային իշխանութեանց յանձնեալ էին ցարդ, կը տեսնենք որ ճիգ մը կայ կրթութեան ուղղութիւնը կեդրոնացնելու։ Ամենն երեւելի օրինակը կ'ընծայէ Անգլիա, որ միայն ապակեդրոնացման եղած է ինչպէս ուրիշ վարչութեանց, նաեւ կրթական վարչութեան մասին։ Եւ թէպէտ հոն թեմերը կամ թաղերը շատ աւելի լուսաւորեալ տարրերէ բաղկացեալ ըլլան, բայց կը զգացուի թէ կեդրոնական վարչութեան մը լոյսն ու կարողութիւնն, ուղղութեան միօրինակութիւնն ու մէթոտի կանոնաւորութիւնը չեն կրնար ունենալ տեղային կրթական իշխանութիւնք։ Ուստի, կրթական նորահաստատ օրէնքներն հոն եւս կեդրոնին իրաւունքներն և իշխանութիւնները կը զօրացնեն։ Ժամանակ է որ կրթական գործին թաղական ապիկար մատակարարութեան առջեւ մեր մէջ եւս կարծեաց հիմնական փոփոխում մը յառաջ բերուի այս խնդրոյ վրայ, որ մեր նոր սերնդեան ապագային տեսակէտով կենսական կարեւորութիւն ունի հարկաւ, և մեր Ազգին մեծագոյն խնդիրը պէտք է ըլլայ իւր այժմեան դրից ու պիտոյից մէջ։

ԲՈՂՔԱԲԵՐԿՐԹ

ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ նախարարք և ընդդիմադիրք՝ նախորդ նախարարք, իրենց յայտագրերը կ'ուղղեն ընտրական շրջանակներուն, պարզելով իրենց դատանքն օրուան խնդրոյ, կամ լաւ եւ՝ խնդրոյն վրայ։ Պ. Կլատսթոն սովորականէն աւելի երկար յայտագիր մը հանեց, գրեթէ մի միակ խնդրոյ վրայ խօսելով, և վերջացուց սա պարբերութեամբ։

«Թաղաքական կենացս այս 60 դ տարւոյն մէջ, ի հարկէ կը զգամ թէ վերջին ընդհանուր ընտրութիւն է այս յորում կրնամ ձեր քուէներն հայցել, և ուրուագրած գործս մէջ փարբիկ և մասնաւոր բաժին մը միայն կրնայ ինձ վիճակիլ։ Ուրեմն, պատեհ առիթ մ'է սա հաւատալու թէ ի բոլոր սրտէ երախտապարտ եմ վրատածութեան համար որ ցարդ ցոյց տրուեցաւ ինձ ընտրողաց մեծ բարութեան կողմէ, և որուն յուսամ խոնարհաբար թէ անարժան չեմ եղած։ Եւ այժմ խակ ; թէեւ իմ առջեւս գտնուող ժամանակի մէջոյն յոյժ անձուկ ըլլայ, կը յուսամ որ եթէ ձեր գաղափարք փոխուած չեն ինձ նկատմամբ, Ամենակարողին զորութեամբ կրնամ տակաւին ժամանակ մ'ունենալ անկատար բայց անձնուէր ծառայութիւն մատուցանել ձեզ։ Պատիւ ունիմ, Տեարք, լինել ձեր երախտագէտ և հաւատարիմ ծառայ,

ՈՒ. Է. ԿԼԱՏՍԹՈՆ»

ՀՆԴԻԿ տարին եւս կ'ուզէ ներկայացուցիչ ունենալ Լոնտոնի Խորհրդարանին մէջ։ Ուսեալ և պերճախօս Հընդիկ մը, Պ. Նաորոժի, ընտրելի կը հանդիսանայ Լոնտոնի Ֆինսպրրի թաղին մէջ, իբրեւ ազատական—կլատսթոնեան։ Հնդկաստանի նախկին փոխարքայ Լորտ Ռիբրն նամակ մը գրելով, ըսաւ Պ. Նաորոժիի թէ իւր թեկնածութիւն խնդակցութեան արժանի է, և յայտնութիւնը խանդավառութեամբ պիտի ողջունուի հնդիկ ժողովրդեան ամենամեծ մասին կողմէ։

ԼՈՐՏԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎՆ այս երկուշաբթի վերջին նիստ մ'ընելով, քննարկեց վերջին օրինագիծը զոր Երեսփ. ժողովն ընդունելով՝ իւր մաւերացման ղրկած էր։ Ապա նոյն օրինագիծք Ուինսորի դղեակը ղրկուեցան Ուայդկղզին, և Վէհ. Թագուհւոյն կողմէ վաւերացուելով, եւ ղրկուեցան ի Խորհրդարան, որ երեկ (երեքշաբթի) առաւօտ այս թագաւորական վաւերացման տեղեկանալու համար կարճ նիստ մ'ըրաւ։ Ցաւարտ նստին կարդացուեցաւ Վէհ. Թագուհւոյն մէկ պաշտօնագիրն, որով Խորհրդարանի նիստերը կը յետաձգէ։ Ցեռ մինչօրէի, Պետական Խորհրդոյ արտասովոր գումարման մը մէջ, Ն. Վեհափառութիւնն յայտարարեց Խորհրդարանի լուծումն, և ասոր վերաբերեալ պաշտօնագիրն անմիջապէս ստորագրեցաւ, բայց պէտք չկար որ Խորհրդարան ղրկուէր, այլ ղրկուեցաւ Լորտերու ժողովոյ նախագահին, որ միանգամայն դատական նախարարն է Անգլիոյ, և որուն կուտայ հարկաւոր իշխանութիւն ընտրութիւնները կատարելու համար պէտք եղած հրամանագիրներն ուղղելու ընտրական շրջանակներուն։

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻ չէ ընդուներ Դուքսի տիտղոսը, զոր Վէհ. Թագուհին իրեն տալ ուզեր է՝ Խորհրդարանի լուծման առթիւ, որով պահպանողական նախարարութեան վերամուտ շրջանը կը փակուի, (Նորոգուին ընտրութեանց արդիւնքէն կախուած վճռելով։) Երկրորդ անդամն է որ Ն. Վեհափառութիւն այս պատուանունը կ'առաջարկէ պահպանողական ճարտար վարչապետին, որ չուզեր իւր անունն և կենաց պայմանները փոխել, դքսութեան բարձրանալով։ Սալզպրրիի գերդաստանէն մէկն էր նաեւ, արդի Լորտ Սալզպրրիի նախահայրն, որ կը ծառայէր Անգլիոյ միւս մեծ թագուհւոյն, Էլիզապէթ թագուհւոյն։ Անգլիոյ մէջ, դքսութիւն, իբրեւ ընկերային աւելի բարձր վիճակ, աւելի մեծ ծախքեր կը պահանջէ։— կը ծանուցուի նաեւ թէ Վեհ. Թագուհին այս առթիւ Լորտութեան պիտի բարձրացնէ զՊ. Ուիլիըմ Լուիթը, արտաքին գործոց խորհրդականը։

ՎԻԹՈՐԻՍ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ դահակալութեան 55դ տարին լրացաւ երեկ, որով երեկուան օրն Անգլիոյ համար կրկնապէս հանդիսական եղաւ։ Ն.

—)(79)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՈՒԻԹՊՈՒՐ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԱՌԻ—ՄԱՏԸԼԷՆ

Առաջին ախոռին դռնէն ագարակապանը կանչեց.

—Պա՛սթիէն, Պլո՛նտէն։

Այս երկու սպասաւորները վազեցին։

Նոյն վիճոցին, երկու շունները հաչեցին, յետոյ լռեցին։

Երեք մարդերն արագօրէն ուղղուեցան դէպ այն կողմն ուսկից շուներուն հաչիւնը լսուած էր։

Զիւնն, արդէն կարծրացած, կը ճաքճատէր իրենց քայլերուն տակ զոր կը լսաւորէր լապտերին տմոյն լոյսը։

Քանի մը վայրկեան քալելէ ետք, Լանտրի աուլեց իր շուներուն։ Վագրի երկար հեծիւնը պատասխանեց և անոր յաջորդեց Քաթրոլի մռլտուքը։

—Շատ հեռի չեն մեռնէ, ըսաւ Լանտրի. բայց ի՞նչ կայ արդեօք հոն։

—Նորէն սուլեց։

Վագրին մէկ խուլ կոծը պատասխանեց նորէն։

Երեք մարդերը վազեցացուցին քայլերնին և իսկոյն լապտերին արձակած լոյսին մէջ Քաթրոը տեսան կանգ առած սեւ զանգուածի մը առջեւ որ յայտ յանգիման կը ստուերարկուէր ձիւնին սպիտակութեան վրայ։

Կին մըն էր որ հոն, դեմքը փռուած, կենաց նշան ցոյց չէր տար։ Անոր մօտ փորին վրայ պառկած, Վագրն երեսը կը լիզէր։

Ագարակապանը զարմացման և տակման ձիչ մը արձակեց։

—Դի՛ն մը, կի՛ն մըն է, գոչեց Պասթիէն։

—Մեռած կի՛ն մը, յարեց Պլոնտէն։

—Աւա՜ղ, այնպէս կը կարծեմ, ըսաւ Լանտրի տիրութեամբ, լուսաւորելով դժբախտ կնոջ երեսը։

Յետոյ, անոր դպչելով.

—Սառած է... և ահա մահուան թաղութիւնը։ Օ՜հ, մանկաւարդ, յոյժ մանկամարդ է։

—Վարպետ, ի՞նչ ընելու ենք հիմա, հարցուց Պասթիէն։

Ագարակապանը ոտքի կանգնեցաւ։ Աչուընին արցունքոտած էին։

—Ամեն բան կը ցուցնէ թէ այս դժբախտ կինն մեռած է, ըսաւ դողմամբ ձայնիւ։ բայց կարելի է որ՝ ցուրտէն ընկնելով՝ ինկած ըլլայ հոդ նուաղած։ առայժմ մեր ընելիք միակ բանն է խնամել զայն, եթէ շատ ուշ չէ։

«Պլոնտէն, Պասթիէն, ժամանակ չունինք կորսնցնելու, վերուցէք և ագարակ փոխադրեցէք։

—Շատ լաւ, տէր իմ։

Թափորը ճամբայ ելաւ, ագարակապանին լապտերէն լուսաւորուած և երկու շանց հակոցութեամբ։

Ագարակապանուհին, որ վաթթուած էր երկար մդկնոցի մը մէջ, կը սպասէր դրան սեմին վրայ, անձկագին։

—Շարլոթ, ըսաւ Լանտրի հոն հասնելով, մեր շուներու յուզում պատճառողը կին մըն է զոր գտանք ձիւնին մէջ պառկած, սառած, անշարժ։ Աւասիկ, տե՛ս։

—Տէ՛ր Աստուած, գոչեց մանկամարդ կինը սարսռագին, խաչ հանելով։

—Դուցէ դիակ մըն է այլ եւս, վրայ բերաւ ագարակապանը, բայց պէտք է որ փորձենք ի կեանս կոչել զայն։

Շարլոթ վազեց սպահին կից սենեակներէ մին և իսկոյն վերադարձաւ անկողին մը բերելով զոր շրմիչին առջեւ փռեց։

Պլոնտէն և Պասթիէն կամաց մը անկողնոյն վրայ դրին անշարժ մարմինը։

Գլխուն տակ, զոր ամուսինը վեր առաւ, բարձ մը սահեցուց ագարակապանուհին։

—Խե՛ղճ կին, հառաչեց, ա՛յսքան մատաղահ և ա՛յսքան սիրո՛ն։

ԵՒ ծունր իջաւ, բանեց հեր կնոջ ձեռները և փորձեց տաքցուցնել զայնս։

Լանտրի եւս կծկուած էր և կը զննէր անոր տժգոյն և ցուրտ դէմքը։

—Անծանօթ է ինձ, մրմռաց, ապակոմպապէս մտաբերէն չէ։

—Վարպետ, ըսաւ Պլոնտէն, տեսէք քիթը որչափ բարակցած է և աչուընին որչափ խորն իջած են։ ես կը կարծեմ որ թէ անօթութենէ թէ ցուրտէ մեռած է։

—Ասատուա՜ծ իմ, ըսաւ ագարակապանուհին, արդեօք կարելի չէ՞ բան մը տալ իրեն։

—Ա՜հ, անկարելի է, կնիկ, ափոյները և հաւանօրէն կոկորդն ալ սերմուած են։

«Ո՛չ, յարեց գլուխն երերցնելով, կարծեմ թէ լմնցած է, լմնցա՜ծ։

—Ոչ, ես այնպէս չեմ կարծեր և քիչ մը չաքարօտ գինի պիտի տաքցուցեմ։

Շարլոթի ուսերուն վրայ և ետ դարձաւ գինւով լի ման մը բերելով զոր դրաւ կրակին առջեւը, տաք մոխիրին վրայ։

Պասթիէն և Պլոնտէն, ագարակապանին քով կծկած, կօգնէին նմա քացախով շփելու հէք կնոջ ճակատն ու քունքերը։

Երկու շունները, քիչ մը հեռուն կենալով, յոյժ հետաքրքրիլ կը թուէին իրենց տերերուն ըրածներուն։

Լանտրի կը յուսահատէր, բայց յանկարծ բացագանչութիւն մը արձակեց։

—Շարժեցա՛ւ, ըսաւ։

—Այո՛, շարժեցաւ, կրկնեց Պասթիէն։

—Փա՜ռք Աստուծոյ, բացագանչեց ագարակապանուհին, մեռած չէ։

—Իրաւ որ ոչ, կարծես նոյն իսկ արիւնը կը սկսի շրջաբերիլ։ ։ ։ ձեռքերն առնի պէս ցուրտ չեն։

—Վարպետ, վարպետ, ըսաւ Պլոնտէն ցաւած ձայնով, կարծես արտեւանունքը կը բացուին։

Արդարեւ, խեղճ կինը կը սկսէր վերկենդանանալ։ Սարսուռի պէս բան մը ուներցաւ և շրթունքը բացխրեցան և շունչ մը դուրս ապրեցաւ։

—Ա՜հ, կը տաքնա՞ց, գոչեց Լանտրի դեղուն ուրախութեամբ։ Բաղկերակը կը զարնէ, շատ սկսը կեռպիւ, բայց վերջապէս կը զարնէ։

Ագարակապանուհին ձեռքն առած էր զինկին ամանը։

—Քիչ մըն ալ սպասէ, Շարլոթ, գուցէ խեղդուի, ըսաւ ամուսինը, թողուր որ նախ բնութիւնը գործէ։ Ա՜հ, աչուընները կը բանա՞ց։

Արդարեւ, անծանօթ կինը վեր կառնուր արտեւանունքը, և տեսնուեցաւ որ բիբերը կը շարժէին։

Անմիջապէս յետոյ, խոշոր խոշոր բացաւ աչուընները և տարտամ ակնարկ մը պըտրցուց դինը շրջապատող մարդոց վրայ։

Դէպ անոր ծռելով, Շարլոթ հարցուց.

—Ո՞վ էք դուք, ի՞նչ պատահեցաւ ձեզ։

Անծանօթ կինը շրթունքը շարժեց, բայց չի կրցաւ խօսք մը արտասանել։

—Շա՛տ սկսը է, ըսաւ Լանտրի։

—Եւ Պլոնտէն իրաւունք ունի, սնունդէ զուրկ մնացած ըլլալու է, ըսաւ ագարակապանուհին, եթէ այժմ փորձուի կը ընել տալ նմա քանի մը գդալ տաք գինի, թերեւս բոլորովին ինքզինքին կուգայ։

—Տուր, պատասխանեց Լանտրի։

Շարլոթ ծնրադրեց և մինչ ամուսինը վեր կ'առնուր գլուխը, դդալը մեղմիւ ա-նոր շրթանց մէջ դրաւ։

Եւ իր զաւակին խօսող մօր մը ձայնով.

—Կլեցէք ասիկա, խեղճ կին, ըսաւ, պիտի ազէկցուն զձեզ։

Անծանօթ կինը ճիգ մը ըրաւ և հեղուկը կոկորդն ի վար վազեց։

—Վար կ'երթայ, ըսաւ ագարակապանուհին, շարունակելու է, ուրիշ մը։ ։ ։

Հիւանդն իրարու ետեւէ տասներկու դդալ տաք գինի խմեց։

Ըմպելին յայտնապէս կը զօրացուցեր զնա, վասնզի թեթեւ գոյն մը երեւցաւ այտերուն վրայ և դէմքը կարծես վերկենդանացաւ։ Նայուածքը, աւելի պայծառ, արտայայտութիւն կը ստանար և աւելի սեւեռումով կը կենար ագարակապանուհւոյն երեսին վրայ։

Այս վերջինն կը զգար այն յուզումը զոր մարդ կը զգայ երբ տեսնէ հրաշալի վերկենդանացումն անձի մը որ մեռած կը կարծուէր։

Այն ատեն, տիկին Լանտրի կարգ մը հարցումներ ուղղեց անծանօթ կնոջ, առանց պատասխան առնելու։ Կը տեսնուէր սակայն թէ կը լսէր նա։

—Ցոգնեցնելու չէ զայն, ըսաւ Լանտրի, ժամանակ տանք ինքզինքին գալու։

—Իրաւունք ունիս, բայց չենք կրնար հոս թողուլ զայն։ Հիմակ կերթամ անմիջապէս անկողին մը կը պատրաստեմ, ուր կը դնեմ նաեւ ջեռուկը։

(Շարունակելի)

Վեհափառութեան 55րդ տարիէ ի վեր կատարեալ անգործութեամբ և հանգարտութեամբ իշխանութիւն վարելն աշխարհիս մեծագոյն Տէրութեանց միոյն վրայ՝ միշտ մեծ գոհունակութեան առիթ մ'է Անգլիացւոց, և խորհրդարանի լուծումներով և նոր խորհրդարանց կազմութեամբ կատարուած օրինական խաղաղ բարեփոխումնք անդլիայի ժողովրդեան ի գործ դրած միակ միջոցն են պետական դրութիւնը ժամանակին ընթացքին յարմարցնելու։ Այս եւս ոչ նուազ գոհունակութեան առիթ է Անգլիացւոց, որք իրենք զիրենք զերծ կը տեսնեն յանկարծակի փոփոխումներէ։

ՍՈՒԷՋԻ ՋՐԱՆՑԻՆ եղերաց վրայ ծանուցումներ փակցնելու մենաշնորհ կը խնդրէ անգլ. տուն մը եգիպտական կառավարութենէն, խոստանալով մեծակակ գումար մը իբրեւ տարեվճար։ Այս անգլ. տուն ջրանցին մէկ եզրը միայն վարձել կ'ուզէ և որչեալ թուով մը ծանուցմանց համար։ Բայց եթէ յաջողի, կարելի է երկու եզերաց վրայ եւս ծանուցումներ փակցնելու պատմութիւնը չանգործել յօդուտ եգիպտական գանձուն։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳԻ լրագիրը ելեկիւղ կը յայտնեն թէ հնտախտը Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ եւս չծագիր Ռուսական հողի վրայ հնտախտի գոյութիւնը պաշտօնապէս ընդունուած է այժմ։ Սմրղանտի առուս կառավարչէն հեռագրած է Փեթերսբուրգի «Գազրարեմ համաքաղաքներուն թէ հնտախտ ծագած է Սմրղանտի կողմերը»։ Պաքուէ չատ կը վախցուի որ տարածուի կաւկասիոյ ուրիշ քաղաքներ և նաւահանգիստներ։ Տքթ. Պէյթիլտը ըսած էր թէ 1889ին ի Փեթերսբուրգ ծագած ինֆլուենցան Պուխարայէն եկած է, և հիմա Պուխարա եւս վարակեալ է հնտախտ։ Փոքիֆոր Զտէքաւէր մարգարէացած էր թէ հնտախտ անշուշտ ինֆլուենցային ետեւէն պիտի գայ, ինչպէս ուրիշ անգամներ հնտախտ ծագած է ինֆլուենցայէն ետք։ Ասոր համար կը վախցուի թէ Պուխարայէն եկող ինֆլուենցային պէս, հնտախտն եւս Պուխարայէ կամ Կաւկասիայէ Փեթերսբուրգի չգայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովն ի նիստ գումարուեցաւ երեկ ի Պարիզբարան առանձնակատութեամբ Դեր։ Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի և զբաղեցաւ անհատական ու ամուսնական խնդիրներով։ Ի մէջի այլոց Մէջանիկի հոգեւոր հովիւ կարգեց Արժ. Տ. Ոսկի քահանայ, փոխանակ Արժ. Տ. Արսէն Աւագ քահանայի, որ հրաժարած է։

Տնտեսական խորհուրդն երեկ առաւօտ մանաւոր գումարում մ'ունեցաւ ի Պարիզբարան և ննեց կեդրոնական Մնտուկի անցեալ տարուան հաշոյց տումարները։ Խորհուրդն իւր քննութեանց արդիւնքը պիտի տեղեկագրէ Բաղաքական ժողովին։

Ընտրեալ չուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԵՐ.—Պետական խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Այի Հայտար պէյ։

Խումս գաւառին կառավարիչ եւ զինուորական հրամանատար անուանեցաւ գնդապետ Ահմէտ Բիֆամ պէյ, սպայակոյտի նախագահ Ափրիկեան Տրիպոլոյոյ զօրաբաժնին։

Արշիպելագոսի կղզեաց Միտիլենի կղզոյ նախնական դատարանին նախագահ անուանեցաւ Միքալ Քայսէօրսս էֆէնտի, նախագահ նախնական դատարանին Բէյբէի, և իրեն յաջորդեց Այի Վէհպի էֆէնտի, նախագահ նախնական դատարանին Սիմպէքիի։

Ճանիկի առեւտրական դատարանին նախագահ անուանեցաւ Բիֆամի էֆէնտի։ Նախագահ նոյնական դատարանին Այարնի, և իրեն յաջորդեց Եղիազար էֆէնտի, նախագահ առեւտրական դատարանին Ճանիկի։

Իւլայի երկրորդ ատեանն արուեցաւ Պրուսայի նահանգին Մէջիտլուգի Մուհիէտտին էֆէնտիի և Պաղատայի նահանգին մէջիտլուգի Սիւլէյման Ֆայիզ էֆէնտիի։

Սանկիչ Միհիէմիսիզի ատեանն Մէջքէի հեռագրական ու թղթատարական կեդրոնական տնօրէն Հաճի Շեֆիզ էֆէնտիի, Լիբանանու Բէյրութ գրատարկին գայմագամ Խատա էֆէնտիի և Եէմէնի կուսակալութեան թղթակցութեանց գլխաւորին դեր-տնօրէն Մէհմէտ Շերիֆ էֆէնտիի։

Սալիսէի ատեանն Հեռագրական և թղթատարական վերատեսչութեան վարչական ժողովոյ առաջին քարտուղարի օգնական Հայտար պէյի։

Բաղեսի ատեանն նոյն ժողովոյ գլխաւոր նախագահ Մէջիտ Բայազիտ էֆէնտի։

Իւլայի երկրորդ ատեանն արուեցաւ Պրուսայի նահանգին Մէջիտլուգի Մուհիէտտին էֆէնտիի և Պաղատայի նահանգին մէջիտլուգի Սիւլէյման Ֆայիզ էֆէնտիի։

Սանկիչ Միհիէմիսիզի ատեանն Մէջքէի հեռագրական ու թղթատարական կեդրոնական տնօրէն Հաճի Շեֆիզ էֆէնտիի, Լիբանանու Բէյրութ գրատարկին գայմագամ Խատա էֆէնտիի և Եէմէնի կուսակալութեան թղթակցութեանց գլխաւորին դեր-տնօրէն Մէհմէտ Շերիֆ էֆէնտիի։

Սալիսէի ատեանն Հեռագրական և թղթատարական վերատեսչութեան վարչական ժողովոյ առաջին քարտուղարի օգնական Հայտար պէյի։

Բաղեսի ատեանն նոյն ժողովոյ գլխաւոր նախագահ Մէջիտ Բայազիտ էֆէնտի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան արուեցաւ Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութեան երկրորդական ճիւղին խորհրդական Էմիլ Լաքաւան էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Գ. զօրաբանակի (Մանասթիր) 31 րդ զօրաբաժնի 61 րդ կիսաբաժնին հրամանատար Խանայիլ Հագգը փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հանրագուտ շինութեանց ժողովին անդամներէն գնդապետ Շերէֆէտտին պէյի և Սեբաստիոյ ու Ատանայի կուսակալութեանց մայրաքաղաքին գործակատար Խուլուսի պէյի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ադրիանուպոլսոյ հայ հասարակութեան երեսփոխաններէն Եաղուպեան Սուքիաս էֆէնտիի։

Լիդաթի արծաթ չքագրամ՝ կայսերական ճարտարապետ Եանբօ պէյի։

ԱՆԳԼԻՈՅ Վեհ. Վիքթորիա Թագուհւոյն թագադրութեան 55րդ տարեդարձին առթիւ Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած է Ն. Վեհափառութեան, որ ի պատասխանի հեռագրաւ շնորհակալութիւն յայտնած է։

Կայս. պալատն կողմէ արարողապետ Միւխիր փաշա ու կայս. առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա և Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք երեկ անդլիական դեսպանատունն երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին դեսպան Սըր Ֆրեդ Ֆոտաի։

Օսմանեան պահակ շղթենաւն, որ դրօշներով զարդարուած էր, միջօրէին քսան և մէկ թնդանօթ արձակեց։

ՄԵՆ-ԵՊԱՐԲՈՍ և կայս. ալաթիկնապահ Բարէք. ճեվատ փաշա նախընթաց իրիկուն կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունենալով երկու ժամու չափ կեցաւ և արժանացաւ Ն. Վեհափառութեան մեծարանաց։

Ն. Բարձրութիւն երեկ առաւօտ եւս կայս. պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանի հրամաններն ստացաւ և յետոյ Բ. Դուռը գնաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.—կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ մայրաքաղաքիս ու Թուրքիոյ այլ և այլ մասերուն մէջ ժամանակին առանց պաշտօնական արտօնութեան հաստատեալ ոչ-մեդիկական վարժարանք ստանան հարկ եղած պաշտօնական արտօնութիւնն։ Արդ, առ այդ սահմանեալ պայմանաժամն աւարտած ըլլալով, այս անգամ երեք ամիս եւս պայմանաժամ տրուած է։ Ցաւարտ այդ պայմանաժամուն երբ արտօնութիւն չառած վարժարաններ գտնուին, անոնց նկատմամբ ի գործ պիտի դրուին կրթական կանոնագրքոյն 129րդ յօդուածի տրամադրութիւնները։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը սահմանուած պայմանաժամուն համար դրած է բոլոր կուսակալութեանց և կրթական նախարարութիւնն ալ կրթական տնօրէններուն։ Ուստի այս որոշում պաշտօնապէս կը ծանուցուի ի գիտութիւն հանրութեան և մասնաւորաբար վարժարանց տնօրէններու, հիմնադիրներու, ուսուցիչներու և ուսուցչուհեաց։

—Աֆրէ պարսկերէն լրագիրը կանոնաց հակառակող ընթացից մէջ գրանուած ըլլալով Տպագրական Տեսչութեան հրամանաւ այսօրուընէ սկսեալ անպայման կերպիւ դադարման դատապարտուած է։

—Գոնեալ կուսակալութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Գարանիի գայմագամին, հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ Գարանի գրանուող 114 անուոր Կովկասցի գաղթականաց համար Էմինէը անուն տեղը կառուցանելի տուներու շինութեանց ձեռնարկուեր է և հանդիսաւոր կերպիւ բարեմաղթութիւնք եղած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Ոչխարներ եւս զենուեր են նոյն հանդիսի պատուոյ։

—Եանեակի կուսակալութիւնն հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ նահանգին կեդրոնին շուրջը գտնուած ագարակներուն մէջ մնալու երեւան եկած ըլլալով բնակիչ եղած և ուրիշ ագարակներու մէջ երեւան եկած մարմինները չնչելու համար եւս հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են։

—Պրուսայի կուսակալութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Բէօթահիոյ կառավարչին, հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ յունիս 10ին իշչագի չնչակայ մէկ գիւղին մէջ ընկոյզի խոշորութեամբ կարկուտ տեղալով ժամ մը տեւեր և հունձքերուն հարիւրին ութսունն և հինգ համեմատութեամբ վնաս պատճառեր է և թէ այդ գիւղն անմիջապէս պաշտօնեայներ ղրկուած են վնասուց քանակութիւնը քննելու համար։

Կուսակալութիւնը նոյնպէս հեռագրած է թէ Բէօթահիոյ Էյրիկէօղ գիւղախումբի չորս գիւղերուն մէջ երեւան եկած մարմինները բնակիչ եղած են ձեռք առնուած ագռու միջոցներու շնորհիւ։

—Զաթաֆան էնիճէ գիւղին մէջ ևս մարմինները բոլորովին անհետացեր են և Զաքըլ գիւղին մէջ անցեալ երկուշաբթի օր 63 օխա մարմնոյ բնակիչ եղած է։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ։—Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Տատեան Յարութիւն փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն երեկ եւս ի նիստ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարէց Արտաքին գործոց նախարարութեան վերաբերեալ իրաւագիտական ինչ ինչ գործերու վրայ։

—Աւստրիական դեսպան Պառոն տը Բալիչ երեկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ԱՒՈՂՋԱՊԱՀԱՆ.—Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագրոյ մը համաձայն, Թիֆլիսի մէջ երկու մարդեր, որք Պագուէ անդ գնացած էին, հնտախտէ բռնուեր են։

—Առողջապահական վարչութիւնն որոշած է որ Գավագի մարքանոցին մէջ գտնուած Պէյիբք Վիման անուն տեղը ղրկուին պահակ չդնենաւ մը ինչպէս նաև անգործածելի երկու նաւեր, որք Աստուած մի արասցէ, եթէ պէտք ունենան, հիւանդանոցի տեղ պիտի ծառայեն և որոյ մին պիտի յատկանայ հնտախտէ վարակեալներու և միւսն ալ Նոր ապաքինեալներու։ Նոյնպէս շրջեմակոյկ մը եւս յատկացնել լաբորատորական այցելութեանց համար։ Այս որոշումի հաղորդուած է Ծովային գործոց նախարարութեան։ Նոյնպէս դրուած է Թնդանօթարանի վերատեսչութեան հրամայել մեծ ծովու նեղուցի հրամանատարին որ մարքանոցին մէջ գտնուելիք ուղեւորաց արտաքին յարաբերութիւնները բոլորովին արգիլելու համար մարքանոցին շուրջն հրաղոտութիւնք կատարուին։

—Այս առաւ թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական զեկուցում մը, ծանուցանելով այն որոշումներ զորս առած է Առողջապահական ժողովն և զոր հրատարակեցինք երեկ, կը յարէ թէ օսմանեան պաշտօնեից կողմէ արուած տեղեկութեանց համաձայն, Պաքուի մէջ հնտախտն օր օրի կը աստիճանայ և մահերու օրական թիւը քառասունի կը հասնի։ Պաթումի ու Պագուի երկաթուղւոյ գծին վրայ գրանուած տեղերու և կառախումբերու ոմանց մէջ մահեր պատահած են եւ Պագու-Թիֆլիս-Պաթում երկաթուղին անարգել երթեւեկելու վրայ ըլլալով, հնտանական կը թուի թէ հնտախտն ի մտոյ ի Թիֆլիս եւս ճարակի։

—Զեռնհաս իշխանութիւնն հրահանգ ուղղելով որոց որ անկ է, հրամայած է անմիջապէս մարդել Դասըմ փաշայի, Օրմանքօյի ու Մարբեարի ձորերը, Խասիւղի, Պալամտ եւ Դաբրմ փաշայի նաւամատոյցներն և այլ այդ կարգի վայրեր։ Նոյնպէս սպանդանոցներն, խաղասրդարաններն ու այլ այդ կարգի տեղեր միշտ մաքուր պահել հանանեթական միջոցներով։

—Պարսկէն երեկ ոչ եւ է պաշտօնական տեղեկութիւն առնուած չէ ժամանակի նկատմամբ։

* * *

Առողջապահական վարչութեան մէկ շրջաբերական հեռագրին հրատարակեցինք երեկ, Պագուի մէջ հնտախտի ծագման առթիւ տասնօրեայ քարանթինայի հաստատումն և այլ զգուշական տնօրինութիւններ ծանուցանող։ Լ. Հերալտ իւր խմբագրականի մէջ փոփոխակը յայտնէ որ տասնօրեայ քարանթինային ի հնգօրեայ բժշկական հսկողութեան տեղ 21 օրեայ քարանթինա հաստատուէր, ըստ որում փորձը ցոյց տուած է թէ առողջապահական ամենախիստ միջոցներ միակ ապահովութիւնն են համաճարակ պատն պէտ որ այնքան մեծն կը սպառնայ մեզ։ Ցուսալի է որ թագաւորական իշխանութիւնք իրենց օժանդակութիւնը պիտի նուիրեն առողջապահական վարչութեան ջանից, աւելի եւս հոգ տանելով փողոցներու մաքրութեան։ Թագաւորական պաշտօնեայք ընդհանրապէս իրենց հսկողութիւնը կը կեդրոնացնեն բանջարաճառաց, պղտաճառաց և այլոց վրայ, թողլով որ փողոցներու մէջ ամեն տեսակ կեղտոտութիւնք դիզուին և հիւանդ մարդկանց խուզբեր թափուին մայրաքաղաքիս ամեն կողմը։ Տարակոյս չկայ թէ Վսեմ. Բրատան փաշա և Վսեմ. Մաճիա պէյ առաւել եւս իրենց հոգածութեան առարկայ պիտի ընեն մայրաքաղաքիս մաքրութեան խնդիրը։

—Մայրաքաղաքս հասած տեղեկութեանց նայելով, ռուս կառավարութիւնն ամենախիստ միջոցներ ձեռք առած է հնտախտը կեդրոնացնելու համար ի Պաքու։

ԶԻՒԱԿՈՅ արուեստահանդէսը զրկելու համար, կայս. Իրատէ մը հրամայեր որ Սուլթան Ահմէտի հրապարակը գտնուած կոթողներու լուսանկարներն առնուին։ Վեհ. Սուլթանի լուսանկարչապետ Ապտուլլահ եղբարք սկսած են այդ լուսանկարներու պատրաստութեան։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Էջերեցականաց Ազգային լրագրոյն խօսքին նայելով, Սերպիոյ մետրապոլիտ Տ. Միխայէլ՝ Ֆիէնէրի Պատրիարքարանին ընդարձակ տեղեկագիր մը մատուցեր է, յորում պէտք կը զգայնէ օրինաւոր եկեղեցեայ ընդհանուր համաձայնութեան մը։ Զատական տօնի թուականը ճիշդ և գիտական կերպիւ հաստատելու համար, ըստ սրամտագրութեանց Եկեղեցւոյ սրբազան կանոններուն։ Պատրիարքարանի Սինոդը յանձնաժողով մը անուաներ է՝ քննելու համար սերպ Եկեղեցւոյ պետին այս առաջարկը։ Յանձնաժողովին անդամներն են՝ Հալբիի աստուածաբանական վարժարանին տնօրէն Տ. Դրիգորիոս վարդապետը, նոյն վարժարանին պատմութեան ուսուցիչ Պ. Բարավանկէլի և մաթէմատիքի ուսուցիչ Պ. Պ. Սրաթարիս և Լիանօրալոս։

ՂԱԼԻՊ ՊԷՏ, օսմ. դեսպան Աթէնքի, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, հրաման ստացած է իւր պաշտօնատեղին դառնալ։ Ն. Վսեմութիւն կը մեկնի այսօր։

ՍԱՄՍՈՆ—ՍԵՐԱՍՏԻՈՅ երկաթուղւոյ գծին արտօնատէր Պ. Մաքար, որ սակից առաջ խնդրած էր պայմանագրոյն և յանձնառագրոյն նկատմամբ ինչ ինչ բարեփոխումներ ի գործ դնել, այժմ եւս կեցած է իւր այդ խնդիրքէն և պայմանագրոյ արամագրութեանց համաձայն, կայս. կառավարութեան հաշուոյն օսմ. կայս. Պանքային յանձնած է 20,000 ոսկի, իբրեւ երաշխաւորութեան գումար։ Պ. Մաքար խնդրած է ձեռնհաս իշխանութիւնէն որ ընկերութեան կազմութեանը համար սահմանեալ պայմանին վրայ տարի մ'եւս աւելցուի։

ՎՕԵՄ ԶԷՔԻ ՓԱՇԱ, վերատեսուչ Թնդանօթարանի և ընդհանուր վերատեսուչ զինուորական վարժարանաց, անցեալ կիրակի օր բժշկական վարժարանին այցելելով աչքէ անցուց վարժարանին վիճակը։

ԹԷՆՊԷՔԻԻ ՐԷՃԻՆ, որ չորս մասնավճարներով տարեկան 40,000 ոսկի պիտի վճարէ կայս. կառավարութեան, երեկ ելմտական գանձուն յանձնեց 10,000 ոսկի իբրեւ երկրորդ մասնավճար։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ԵՐԻՐԱՁԱՓԱՆ վարժարանին այս տարուան չրջանաւարաք, կայս. Իրատէի մը համաձայն, հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ պաշտօնեներու պիտի կոչուին ի գաւառս։

ՔՐԷՏԻ ԺԷՆԵՐԱԼ գրամատան բաժնետերաց տարեկան ընդհանուր ժողովն գումարուեցաւ այս երկուշաբթի օր ի Ղալաթիա, ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պ. Պէռնառ Թուպիեի նախագահութեամբ։ Ներկայ բաժնետերաց թիւն էր 49, որք կը ներկայացուցին 28,852 բաժին։ Վարչական խորհրդոյ տեղեկագիրը կարդացուելով ընդունուեցաւ ու հաշուեկշիռն հաստատուեցաւ նոյնութեամբ։ 1891 տարուոյն մէջ գրամական շահն եղած է 42,750 ոսկի, սակայն գրամատան ձեռքը գտնուած արժեթղթոց գներուն անկմամբ 8547 ոսկւոյ բաց մը գոյացած է։ այս գումար առնուած է արտասովոր պահեստի գումարէն 8522 ոսկւոյ հետ որ անցեալ յունուարին բաժնետերաց և այլոց բաշխուած է, ի կանոնագրի տրամադրութեանց համաձայն։ Այս պատճառաւ արտասովոր պահեստը 32,400 ոսկէին իջած է 15,330 ոսկւոյ, և կանոնական ու արտասովոր պահեստներու ամփոփումը՝ 66,291էն 49,640 ոսկւոյ։ Բայց այս թուանշանք հաշուառումներուն վրայ միայն կ'երեւին, վասն զի հաշուոյ փակուելէն ետքը յաւելեալ եկած գնոց բարձրացման շնորհիւ ընկերութեան վնասները դուցած են և արտասովոր պահեստին պակասը փոխարինուած է։

ՀՐԵԱՑ ՀԱՄԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ երեւելիք այս կիրակի օր համախմբուելով Խախամապետի տեղական տունն, ի Գուզկունճուք, իրենց վարչութիւնն ընտրեցին հետեւեալ կերպով։ Քաղաքապետութեան օգնական Պոխոր էֆէնտի, ծովային նախարարութեան բժիշկ գնդապետ Կալիմիսի պէյ, վաճառական Արշակի էֆ., ծովային նախարարութեան առաջին թարգման Մոյիզ պէյ տալ Մէկիքօ, Բերայի նախագահ տաճարին անդամ Մարքօ Բիլէ էֆ., վաճառական Նիսիմ Պարնոնեան էֆ., Քամանտոնատամատան տնօրէններէն Խաչ Մօլօ էֆ., և վաճառական Խաչ Պոխոր և Թօզկնթալ էֆէնտիները։

ԻԶՄԻՐԻ ՋՈՒՐԵՐՈՒՆ մենաշնորհը խնդրող անձանց մէջէն, որք են Պ. Անթօնիատէս, Բօչօնի էֆ., Նիազի պէյ և Պ. Պարճիլի, Պետական Խորհուրդն առաջնութիւն տուած է Պ. Անթօնիատէսի որ պէնիցայի գրամատեարց խումբ մը կը ներկայացուցեր։ Այժմ կը պատրաստուին հարկ եղած պաշտօնաթուղթերն, որք Բ. Դրան պիտի մատուցուին։

ՇԱՒԱՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ մը հաստատելու համար տասը տարուան արտօնութիւն ստացած էր կայս. անձնապահ զօրաքանակի հրամանատար Բէյուֆ փաշա։ Այժմ կայս. կառավարութիւնն այդ պայմանաժամը վերածած է 20 տարւոյ, ըստ խնդրանաց Բէյուֆ փաշայի, որ պիտի հաստատէ զայն իր ազարակին մէջ ի Սալարը (Ազրիանուպոլսոյ նահանգ)։

ԼՈՒՑԿԻՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ մը հաստատելու համար ընկերութիւն մը կազմուած է, կրուսի, մայրաքաղաքիս մէջ։ Այսպիսի գործարանի մը հաստատութիւնը մեծապէս փափաքելի է, ազատուելու համար այն «չուէտական» անունով վաճառուող կեղծ լուցկիներէն, որք թէեւ ածան, սակայն չատ անգամ գործածողին հագուստներն ու մատները կայրեն, ու մէկի տեղ տասը կը գործածուին։

ՊՐՈՒՍԱՑԻՆ կը գրեն յունիս 27 թուականաւ թէ խոզակներու հունձքն այս տարի առատ եղած է։ Կը կարծուի թէ անցեալ տարւոյ կրկինը պիտի ըլլայ։ Մինչեւ յունիս 13|25, աւելի քան 600 հազար քիլոկրամ խոզակ ծախուեցաւ Պրուսայի հրապարակին վրայ և կը հաւատի թէ արտադրութեան քառորդը միայն հատած է դեռ ի քաղաք։

Դժբաղդաբար գիները չատ փոր են, վասն զի ամենէն լաւ տեսակին քիլոկրամը 13½ դրչի կրնայ ձեռք բերուիլ, օսմ. ոսկին 109 դրուշէն, մինչ մեացեալը կը փաճառի 9էն 12 դրչի։ Անցեալ շաբաթ օր 100 հազար քիլոկրամ խոզակ ծախուեր է։ Գնոց անկումը վերագրելի է 1. խնդրանքները սակաւաթիւ ըլլալուն, 2. Օսմ. կայս. Պանքան, որպէս յանցելումն, սակայ ժամ չտար երկու ստորագրութեամբ, այլ անշարժ կալուածներ գրաւ ստանալով։ Հետեւաբար իւրաքանչիւր վաճառական կը ջանայ գնել իր ունեցած դրամովը։ Պէտք չէ մոռնալ մեծամեծ ծառայութիւններն Պրուսայի ներամաբուծական կայանին, որ հիմնուած է շնորհիւ Վսեմ. Զիւհտի փաշայի, նախկին կուսակալ Պրուսայի, այժմ կրթական նախարար, և օսմ. հանրային պարտուց վարչական խորհրդոյ նախագահ Պ. Քայլարտի։ Վարժարանին տնօրէն Թրգրմեան էֆէնտի զարգացուցած է այն հաստատութիւն, որուն ապակերաց կրցած են ծախել անտգիւտ տեսակէ չերամի հունտեր։

ՏԷՏԷ-ԱՂԱՃ-ՍԵԼԱՆԻԿԻ երկաթուղւոյն պատասխանատու Պ. Թրնէ Գօտուի, ինչպէս երբէկ ծանուցինք, իր երաշխաւորութեան գումարն (20,000 ոսկի) յանձնած է Օսմ. կայս. Պանքային ի Լոնտոն։ Պ. Գօտուի միանգամայն ծանուցած է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան՝ թէ այդ գործին շինութեան համար ընկերութիւն մը կազմած է։ Սոյն կարեւոր ձեռնարկն ի գլուխ հանելու համար՝ թէ բաժնեթղթով և թէ պարտատոմսով 150 միլիոն ֆրանքի դրամագլխոյ պէտք կայ, որուն 125 միլիոնն ստորագրուած է արդէն։

ՊԼԵՃԻԱՆԱՆ դեսպան Պ. Հուրքաս, որ իւր կառավարութենէն արձակուրդ ստացած է, երեկ Ֆրէսիսէի «Պալքան» շոգենաւով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէն ի Մարսիլիա։

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ.—Ի Սարբեար եէնիմահալլէ, Եանքօ անուն մարդ մը և Հայ գինեպան մը իրարու հետ կրուելի բռնուելով, գինեպանը ուժգին հարուած մը իջուցեր է Եանքօի գլուխն։ Եանքօ այդ օրէն ապաքինեան մը մատուեր է և հակառակ եղած գարմանեաց՝ այդ վիճակ երթալով սաստկացեր է։ Հայ գինեպանը ձերբակալուելով դրկուած է Պէյիքթաշի ոստիկանատունը։

—Նախընթաց իրիկուն, յԱզապդաքուտան մը մէջ յոյն երիտասարդ մը արքեալ վիճակի մէջ ձեռքովը տան ապակիները կոտրեց։ այդ պատճառաւ թեւին երակը կտրուած ըլլալով, փոանգաւոր վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Կիրակի օրը Սկիւտարի Նաւամատոյցին մօտեցող նաւակի մը նաւավարը վիրաւորեալ մը նաւակին մէջ գտնուելով՝ ինքն ալ ինկաւ։ սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցաւ։

—Անցեալ օր տասներկու տարեկան Բարգիմ անուն տղայ մը Ունգարանի նաւամատոյցէն ծովն ինկաւ և խեղդուելուն մաղ մնացած էր, երբ Հասան անուն բեռնակիր մը օգնութեան փութալով ազատեց զնա։

—Համարձակ և Գրիգոր անուն երկու մարդեր Բանօս անուն մարդէ մը իրենց ունեցած դրամական պահանջքը չկրնալով գանձել, մէջերնին թշնամութիւն մը ծագած էր։ Համարձակ և Գրիգոր անցեալ իրիկուն Ամա Այթը գտնուած Զաքրիք խանը կ'երթան, ուր կը գնակեր Բանոս, եւ անոր վիրը ջուան մը անցընելով կը փոքձեն խեղդամահ ընել, սակայն Բանոսի աղաղակներուն վրայ, դրացիք օգնութեան փութալով կ'ազատեն զայն։ Գրիգոր ու Համարձակ ձերբակալուած են։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ նաւատորմին թօրփիտոներն այս տարի եւս Նիկոմիդիոյ ծովախորշին մէջ մարզանքներ պիտի կատարեն։ Թորփիտոները Գուբպան Պայրամէն յետոյ նոյն տեղը պիտի երթան։

ՎԵՐԱԲՆԵԼՔ ատենի պատժական ճիւղը վաւերացուցած է Բերայի պատժական ատենին մէկ որոշումն, որով Սթէֆան անուն մարդ մը վեց ամսուան քանտարկութեան դատապարտուած էր։ Այս մարդ ի Բանկալթի, Բերայի թաղապետական նախագահ Մահիտ պէյի ազարանքը մտած էր գիներաց գողութեան համար և նոյն պահուն ձերբակալուած էր։

ՆԵՐՏԻՊԱՆԵԼՕՑԻ մէջ պատճառաբանուելու ելած ըլլալով, Քաղաքապետութեան քննիչ-անանձնաբոյժ Հայտար պէյ այսօր նոյն տեղը կուղեւորի հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնելու համար։

ՀԱԼԷՊԻ կուսակալն յունիս 4ին Անտիոք գնացեր է քննական պատճառ մը կատարելու համար։ Ն. Վսեմութիւն իւր կողմէ փոխանորդ կարգեր է նահանգին Նախիպը։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան որոշմամբ նոյն նախարարութեան պաշտօնեայք ու քարտուղարք առաւօտները ժամ 5ին երթալով ժամ 10ին պիտի մեկնին և առաւօտեան պիտի ստորագրեն յատուկ տումար մը։ Հակառակ պարագային մէջ, իրենց բացակայ նկատուելով, իրենց նկատմամբ հարկ եղածն ի գործ պիտի դրուի։

ՊԼՕՑԻՒԻԲՏԷՐԻ քարափին վրայ նուագելու համար այս տարի եւս ամառուան եղանակին համար նուագածուաց խումբ մը վարձուած է, որ յաջորիկայ ուրբաթ գիշերէն պիտի սկսի նուագել։

ՎՃՌԱՐԵԿ ատենի պատժական ճիւղն անդամներէն Մուսթաֆա պէյ ի մտաց մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի քննելու համար Ազրիանուպոլսոյ ու Թրակիոյ դատական գործերը։

ԱՄԱՌՆԱԳԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացուցէ ԿԱՌՄԷՆ (Carmen)։ Ն. Թենօռ Պ. Միւսէ պիտի կատարէ Տօն Ժոզէի դերը, Տիկին Սանտէ-Բագաս՝ Կառմէնի և Օր. Կրէժիա՝ Միքայէլայի դերը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ խումբը պիտի ներկայացուցէ ՖՐԱ ԴԻԱՎՕԼՕ (Fra Diavolo) օպերա պուֆ, 3 արարուած։

Կ. ՆՇԱՆԵԱՆ էֆ. իւր նկարչական գործատեղին փոխադրած է Բանկալթիէն ի Բերա, մեծ վոզոց, Գոնգրարտայի կից՝ Պ. Անդրէասեանի տիկնոջ վաճառատան վերնայարկը։ Ամեն օր կը գտնուի հոն, կէս օրէ վերջ մինչեւ ժամ 11. (Լ. Թ.)։

Թիւ 62 2—2

ՓԱՍՏԱՐԱՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԱՌԱԽԵԱՆ

Վկայական կայս. Բրատագիտական Վարժարանի

Պատիւ ունի ծանուցանել Ազ. հասատատած է իւր զրաստենակը Պոլիս, Սուլթան-Համամ ապրիլի կից Նորաշէն Բինայ խան, թիւ 17։

Կոստանդնէ չափաւոր գնայնանեղով Հուզուզի, Թիճարէթի, Ճէզայի եւ Շէրիի վերարկեալ զատեր, եւ կը խնդրէ Դատական եւ Առեւտրական զործոց վերաբերեալ զրութիւնք։

Պարզ խորհրդակցութեանց համար փոխարինութիւն չը պահանջուիր։

Սոյն զրաստենակը իւր գլխաւոր կեդրոն կը ծանայ զատեր ներկայ ներկայ Բարինաբիի եւ Թէրեբինի զատերու։ 35 4—13

Ա Զ Դ

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԻՃԻՆՆ

2,200 խորանարդ մեթր տարողութեամբ, որ յունիս 1|13ին սենի պիտի ունենար, յետաձգուած է յառաջիկայ յուլիս 1|13։ Միջոցէն ետք ժամ 1ին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս 1|13 յունիս 1892 4—8

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՒՏՈՆ, 28 յունիս։— Խորհրդարանի վերջին նստաշրջանը փակեցաւ Վեհ. Թագուհւոյն ճառովն, որ կը հաստատէ թէ ամեն Տէրութեանց հետ Անգլիոյ յարաբերութիւնք բարեկամական են։ (Տե՛ս այս մասին Ա. երեսին մէջ։)

—Պ. Կլատսթոն, որք առողջական վիճակը լաւ է, կը յուսայ շարունակել իւր ընտրական պտոյտ մինչեւ ի Միտլթիան գաւառ Ակոմոդոյ։

—Ռումանիոյ թագաւորին Լոնտոն գալուն առթիւ, նախարարական Սթանսբուրտ հանդիսարարիոյ յօդուտ մը հրատարակելով, գոհունակութիւն կը յայտնէ Ռումանիոյ գահաժառանգին Վիքթորիա թագուհւոյն մէկ թոռան հետ նշանուելուն առթիւ։ Ռումանիա աշխարհագրական դիրքով ամեն եւրոպական Տէրութեանց համար կարեւոր է։ Սթանսբուրտ կը յիշէ անգին ծառայութիւնները զորս Ռումանիա մատուցած է Ռուսիոյ, և Ռուսիոյ ապէրասութիւնն։

Վիեննա.— Փեթերսբուրգէ կը ծանուց

ԼՈՒՐԵՐ ԿՂԱՏՂԱԼԻՑ

Բերլին Տրանսֆերտֆ (Daily Telegraph) սարսափարար Զարմանալի Լուսնկոյսներ տարածուած էին Հեղեղատ Լուսնկոյսներ Լոնդոնի մը Ֆրանսերեն

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԵՂԷՄ

"ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 — Հիմնուած է 1782 թուականին

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելագոյն մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ սիրելութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր աղբիւրն է։ 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ դրամարն զոր յարգ վճարած է հրդեհի դատուց համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ հրդեհի և զարդարանաց ապրանք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանաւ և մինչև ութ տարի ստորագրելոյս, որք ունենալ կամենան կ'դիմեն անմիջապէս մեր ներկայացուցչաց հետ։

Հ. ԱՒԻԱՆ և ԸՆԿ. գլխաւոր կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Ալեւոր Եկեղեցոյ Թիւ 11 և 12, Պանտալը խան, Գալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

34

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԵՂԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ յաւելեալ յունիս 1890 „ 6,165,860
Տարեկան հասոյթ „ „ „ „ 14,135,925

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓԱԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերատեղիներ և բնակութիւններ և ապրանք մէջ գտնուած վճառաքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր տակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՔ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ Ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանաւ և սակագնաւ։ Այս նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ տարահովագրելու համար Ընկ. Ֆինանս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ կ'ելնի ընդ. պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համան Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գալիս, Պահչէ—Գաբու, Անանկատիս խան 12, 13, 14

ԻԼԱՆ ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տէօրտինճի օրտուի հիւմանուն մէրքէզինտէ պէլ խալ թէպլիմ օլունմագ վէ լամիվէրտ չաեագտան մանուլ պուլունմագ իւզրէ օրաճա միւնագասաեա գօնուլան 5000 թագըմ բիեատէ նէֆէրաթ էլ-պիսէպինին պէշէր թագըմը 37 ղրշ. ա թապիպի իւզէրինտէ օլուպ հապիրանը բումնին 17ինճի կիւնինէ գատար պէշէր կիւն միւնագասասը իմրա օլունճաղընտան ֆիյզ մէգբիւրն թէնպիհիլէ իթաեա թապիպ օլանպարը վէ չէրասիթը մուգարրիբսինի անդամագ խէթէէնէրին մուգամը Սէրասքէրի լեվազիմաթը ուսմուիյէ տայիրէսինէ կէմէրէրի իլան օլունուր։

Նո. 16 — 3—3

Քէպիրթիլիք Գինին մէվճուտի (Բէլթիկէնին)

ՔԷՊԷՐ ԳԻՆԻՆ (կանի ՍՈՒՖՍԱՔՈ) ՔԱՍԻԹԻԼԷՐԻ

Պու քիպիլիք քարսիպլէր միրոր վէ լինճէ վէ չէֆթի վէ ղայէթիլէ միւհկամ օլու